

Werk in uitvoering – 6

Pieter Wisse

Als afleveringen verschenen eerder achtereenvolgens *Werk in uitvoering – 1* (november 2014, paragrafen 1-5), *Werk in uitvoering – 2* (december 2014, paragrafen 6-11), *Werk in uitvoering – 3* (december 2014, paragrafen 12-18), *Werk in uitvoering – 4* (maart 2015, paragrafen 19-20) en *Werk in uitvoering – 5* (september 2015, paragrafen 21-28).

29. werk komt terzake

Voor – een – flexibele – opzet van – informatievoorziening is het met vorige afleveringen voordelig gebleken om werk noch als object noch als proces te beschouwen. Daardoor kan werk afwijkend dienen als – zoiets als een – scharnier tussen object en proces.¹ Op die manier zijn object en proces (dus, pas) willekeurig combineerbaar. In figuur 8 (*Werk in uitvoering – 2*) is dat reeds onder de noemer van opdracht gemodelleerd. Vanaf figuur 19 (*Werk in uitvoering – 3*) gebeurt dat expliciet met werk. In deze aflevering komt de verhouding met zaak aan de orde.

Allereerst luidt hier de veronderstelling simpelweg, dat werk-als-scharnier en zaak aan elkaar gelijk zijn. Wat de tot dusver opgestelde modellenreeks betreft, is het daarom de vraag of zaak inderdaad werk kan vervangen (vice versa).

30. terug naar deelnemer

Een actor is in de context van een opdracht verbijzonderd tot deelnemer, zie figuur 6 (*Werk in uitvoering – 2*). In de context van werk is de verbijzondering van actor werker genoemd, zie figuur 13 (*Werk in uitvoering – 3*). Zodra de context zaak heet, lijkt in elk geval het etiket werker te eng bemeten. Wie allemaal belanghebbend kunnen zijn, hoeven niet aan een zaak te werken. Hier blijkt overigens meteen dat zaak helpt bij een – vergeleken met werk – stelselmatiger oriëntatie. Hoewel ook deelnemer – of partij – nog te sterk uitgedrukt is voor een algemene aanduiding, krijgt die benaming – vooruit, voorlopig – de voorkeur. Want, bijvoorbeeld, belanghebbende is weer tè algemeen.

31. variabele zaakgrens

Een reden om werk te onderscheiden van zowel object als proces is dat beide kunnen bestaan vóór en/of ná het werk in kwestie. Met andere woorden, object noch proces kunnen afhankelijk c.q. afgeleid gelden van werk.

De vraag naar de bestaansperiode van een werk annex zaak verkreeg traditioneel impliciet en, nota bene, onnauwkeurig antwoord. Dat ... werkte vaak redelijk genoeg zolang de voornaamste uitvoerende en/of coördinerende deelnemer (lees hier ook: behandelaar)

---

¹ Dit onderscheid komt sterk overeen met wat marxistisch geldt tussen kapitaal en arbeid. Dankzij een verbindend element, werk, lost de principiële tegenstelling op.

eenzijdig en exclusief het desbetreffende zakenregister voerde. Een zaak bestond als het ware pas nadat de aanvrager in kwestie een formulier ingevuld had en door de behandelaar was gecontroleerd. De voorafgaande moeite van zowel aanvrager als behandelaar telde formeel niet mee; de zaak was immers als zodanig nog niet geregistreerd, althans niet in het zakenregister van de behandelaar, en ‘bestond’ daarom – nog – niet.

De verhouding verandert zodra de aanvrager informatie opgeeft die meteen geschikt is voor het zakenregister. Voorheen intern werk gebeurt voortaan extern, gefaciliteerd door digitale middelen. Dat biedt de mogelijkheid om ook ‘echt’ met een zaak te beginnen op het moment dat een actor zich meldt als aanvrager. Dat lijkt aangewezen voor on-line bestelling van eenvoudige goederen.

Aan de andere kant zijn er zaaksoorten waarvoor afweging van complexe toelatingsvoorwaarden nodig is en blijft. Dergelijke voorbereidingen kunnen dan doorgaan voor een aparte zaak, of een deelzaak vormen van een overkoepelende zaak waarvoor het nog maar de vraag is of zulke voorbereidingen een vervolg krijgen. Nota bene, vaak betreffen voorbereidingen het – laten! – verzamelen van materiaal waarmee de behandelaar optimaal aan de slag kan. Hoeveel moeite de aanvrager zich ervoor heeft getroost, telt voor de behandelaar qua zaak – meestal – niet mee. Bijvoorbeeld, wat beschouwt een medisch specialist als een geval? Of een rechter? Wat moet een patiënt voor haar/zijn behandeling doen (en laten)? En wat betekent een (rechts)zaak voor betrokken partijen?

Deelzaak of niet, de initiatiefnemer voor registratie bepaalt het moment waarop een zaak aan de orde is. In de loop ervan raken andere deelnemers betrokken met dienovereenkomstige invloed op zaakstatus enzovoort.

Voor een schets van – de verhouding tussen – identificatie en autorisatie zie *Samenhang tussen identificatie, autorisatie en authenticatie in theorie en praktijk* (Information Dynamics, 2015).

32. onderlinge relaties van deelnemers

Eveneens in figuur 6 zijn reeds relaties van deelnemers getoond. Dat gebeurt daar op een indirecte manier. Een deelnemers kent in de context van een zaak (in figuur 6: opdracht) één of meer functies, zeg ook maar rollen. In de classificatie zijn functies/rollen zowel van elkaar onderscheiden als op elkaar afgestemd.

33. documentatie: administratieve objecten

De associatie met werk is vooral fysiek, zoals met bouw- of kunstwerk. Een zaak betreft veeleer kenniswerk waarvoor documentatie zowel ingrediënten als resultaten vormt. Ook een document is dan een object. Het opstellen ervan is reeds besproken, zie o.a. figuur 10 (*Werk in uitvoering – 2*). Nadere aanduiding van inhoud blijft ook hier echter achterwege. In *Werk in uitvoering – 3* is een aanzet opgenomen voor “functionele variëteit van rapportagesjablonen” en vervolgens “nog een plukaanknopingspunten voor sjablonen.” In elk geval voorlopig lijkt specifiekere structurering praktisch aangewezen, bijvoorbeeld per proces-iets zoals figuur 27 (*Werk in uitvoering – 5*) toont.

34. vermijden van nodeloze verschillen

Toegegeven, uitputtend is de verkenning hier niet uitgevoerd – als dat al zou kunnen – of werk en zaak qua scharnier onderling uitwisselbare begrippen zijn. De aanname dat het om hetzelfde gaat, lijkt echter productief. Zo zijn er geen aanvullende modellen nodig. Kortom, op alweer ruimere schaal kunnen nodeloze verschillen vermeden blijven. Aldus geconcipeerde voorzieningen voor informatieverkeer zijn navenant – veel – compacter en flexibeler.